

Rad i praksa za Vas koji jeste ili koji ste bili tražilac azil

Prvenstveno treba da radite da bi ste se sami izdržavali dok čekate odgovor na vaš zahtev za azil. Pravo na rad ostvarujete dobijanjem dokaza da ste izuzeti od obaveze posedovanja radne dozvole (AT-UND).

Pravo na AT-UND imate ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- Vi koji imate lične isprave dokazali ste svoj identitet. To znači da ste obavezni da pokažete isprave koje sadrže podatke o Vašem imenu, datumu rođenja i državljanstvu. Osim toga, neophodno je da je isprava sa fotografijom i da je izdata od strane nadležnog organa. AT-UND može Vam biti odobren i ako nemate ličnu ispravu, ukoliko pomognete Državnom zavodu za migracije da utvrdi Vaš identitet najviše koliko je moguće.
- vaš slučaj će se ispitati u Švedskoj. Ako ste, na primer, doputovali ovde preko neke druge evropske države možete biti prebačeni u istu i vaš slučaj će biti ispitan tamo u skladu sa Dablinskom Konvencijom. Pročitajte više o Dablinskoj Konvenciji ovde
- vaš zahtev ima dobar osnov. To znači da treba da imate razlog da se vaš zahtev ispita i da nije upadljivo da nemate osnova za azil. Ako vam je odobreno da radite (AT-UND), dobićete potvrdu koja će biti uneta u vašu LMA-karticu. Ukoliko vaš zahtev bude odbijen, možete raditi dok ne napustite zemlju ili sve dok srađujete u napuštanju zemlje.

Ako vam se zahtev odobri dobijate radnu dozvolu i možete da nastavite da radite.

Možete se obratiti Birou za zapošljavanje kako bi ste našli slobodna radna mesta.

Više informacija ćete naći na internet sajtu Biroa za apošljavanje: www.arbetsformedlingen.se

Ako ste nesigurni da li Vaš AT-UND važi, obratite se svom referentu u službi za prijem tražilaca azila.

Rad za vreme dok traje postupak azila

Ukoliko dobijete posao, dužni ste da poslodavcu pokažete dokaz o AT-UND. Poslodavac je obavezan da Državni zavod za migracije pismeno obavesti da ste dobili zaposlenje. Te informacije se dostavljaju službi za prijem tražilaca azila kod koje ste registrovani.

Poslodavac može da koristi obrazac „Anmälan om anställning av asylsökande”, br. 152011. Obrazac se nalazi na web lokaciji Državnog zavoda za migracije www.migrationsverket.se

Ukoliko primete dnevnu novčanu naknadu, morate svoje prihode obavezno da prijavite Državnom zavodu za migracije.

Neophodno je da kontaktirate Poresku upravu kako biste dobili privremeni matični broj /samordningsnummer/. On Vam je potreban da biste dokazali da ste radili i plaćali porez za vreme trajanja postupka azila, za slučaj da kasnije podnesete zahtev za radnu dozvolu. Privremeni matični broj Vam je potreban i da biste dobili naknadu zbog bolesti ako se razbolite i ne možete da idete na posao.

Praksa za vreme dok ste tražilac azila

Praksa pruža saznanja o radnom životu u Švedskoj i može biti dobar način da se nauči švedski jezik. Cilj je da steknete znanja u okviru nove profesije ili da produbite vaša znanja u profesiji koju imate od ranije. Za vreme prakse ne primete platu. Pre nego što počnete, Zavod za migracije treba da odobri mesto prakse i da potpiše ugovor sa

poslodavcem. To je da bi ste dobili mentorstvo i podršku, ali takođe i da bi ste bili osigurani ukoliko vam se nešto dogodi na mestu prakse. Za to vreme imate pravo dolazite u Zavod za migracije, da se nađete sa vašim pomoćnikom i ostanete kod kuće zbog bolesti ili čuvanja deteta.

Da bi ste mogli da idete na praksu potrebno je da:

- sami nađete mesto za praksu
- poslodavac dostavi podatke Zavodu za migracije
- Zavod za migracije potpiše ugovor o praksi sa preduzećem/organizacijom.

Mogućnost podnošenja zahteva za radnu dozvolu

Ako dobijete negativno rešenje na zahtev za azil, možete da podnesete zahtev za radnu dozvolu. Tu mogućnost imate tek kada nastupi pravosnažnost rešenja o otkazu boravka. Rešenje protiv kojeg nije podneta žalba postaje pravosnažno po isteku tri nedelje od dana kada Vam je saopšteno rešenje Državnog zavoda za migracije ili tri nedelje od dana kada je Migracioni sud saopštio svoju presudu. Odluka Višeg migracionog suda direktno postaje pravosnažna. Direktna pravosnažnost rešenja/odluke nastupa i odricanjem od prava na žalbu. Zahtev za radnu dozvolu morate podneti u roku od dve nedelje od dana pravosnažnosti rešenja/odluke.

Koji su uslovi za dobijanje radne dozvole?

Dozvola se može odobriti ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- imali ste zaposlenje poslednjih najmanje šest meseci kao tražilac azila i to zaposlenje traje još najmanje 12 meseci od dana podnošenja zahteva. Zaposlenje mora biti kod istog poslodavca.
- uslovi zasnivanja radnog odnosa odgovaraju najmanje onima koji su predviđeni kolektivnim ugovorom ili koji su uobičajeni u oblasti dotičnog zanimanja ili grane delatnosti, a dotični posao Vam može obezbediti izdržavanje.
- imate i imali ste posao koji ima toliki obim da plata iznosi najmanje 13.000 kruna mesečno.
- nadležni sindikalni savez imao je priliku da

se izjasni o uslovima zasnivanja radnog odnosa.

- imate putnu ispravu čiji rok važenja pokriva rok važenja dozvole.

Uslovi zasnivanja radnog odnosa i uslov koji se odnosi na izdržavanje moraju biti ispunjeni tokom vremena dok ste radili kao tražilac azila.

Zahtev predajete Državnom zavodu za migracije u roku od dve nedelje od datuma pravosnažnosti Vašeg rešenja. Zahtev se može podneti elektronskim putem preko internet sajta Državnog zavoda za migracije ili u odeljenju za dozvole. Ako podnesete zahtev elektronskim putem, odgovor ćete dobiti u roku od tri nedelje, pod uslovom da je zahtev potpun. Prilikom podnošenja zahteva od Vas se očekuje da pokažete važeću putnu ispravu i platite administrativnu taksu.

Poslodavac je odgovoran da Državnom zavodu za migracije predoči dokaze da su ispunjeni uslovi zasnivanja radnog odnosa. To poslodavac čini putem ponude za zaposlenje, obrazac Državnog zavoda za migracije „Anställningserbjudande”, br. 232011, koji prilažete uz svoj zahtev.

Ako vam se ne odobri zahtev za azil

Ako vam se ne odobri zahtev za azil i ako nemate mogućnost da tražite radnu dozvolu u Švedskoj, možete podneti zahtev za radnu dozvolu iz vaše domovine.

Da bi ste dobili radnu dozvolu potrebno je da:

- imate važeći pasoš.
- se možete izdržavati svojim radom.
- je vaš posao takvog obima da je plata najmanje 13 000 kruna mesečno.
- je vaš poslodavac davao oglas za posao u Švedskoj i EU najmanje deset dana.
- Vaš poslodavac nudi uslove zaposlenja koji su na nivou švedskih kolektivnih ugovora ili onoga što je uobičajeno u toj struci ili branši.
- Vaš poslodavac pruža mogućnost nadležnim sindikalnim organizacijama

Žalba

Protiv rešenja kojim se odbija zahtev za radnu dozvolu nije dozvoljena žalba. Tada važi ranije doneto rešenje kojim Vam je odbijen ulazak i

boravak ili otkazan boravak u zemlji, i Vi ste dužni da napustite Švedsku.

Koje značenje ima činjenica da ste dobili radnu dozvolu?

Ukoliko Vam se odobri radna dozvola, bićete izbrisani iz evidencije službe za prijem tražilaca azila. Svoje stanovanje morate regulisati sami.

Ako je zaposlenje ograničenog trajanja, odobrena boravišna i radna dozvola važiće tokom tog ograničenog vremena, ali u periodima najduže do dve godine.

Tokom prve dve godine, radna dozvola je veza- na za određenog poslodavca i određeno zanimanje. Ako se boravišna i radna dozvola po isteku dve godine produži, ona više nije vezana za određenog poslodavca, ali ostaje vezana za određeno zanimanje.

Posle 48 meseci možete dobiti stalnu boravišnu dozvolu. Rešenje kojim Vam je ranije odbijen ili otkazan boravak u zemlji ukida se tek odobrenjem stalne dozvole.

Ako izgubite posao, Državni zavod za migra- cije ima mogućnost da opozove boravišnu dozvolu, ukoliko ne dobijete novi posao u roku od tri meseca. U nekim slučajevima morate podneti novi zahtev za radnu dozvolu.

podrazumeva i prekid priprema za Vaš povratak kući. Sve zavisi koliko su jake osnove Vašeg zahteva za radnu dozvolu.

Ukoliko dobijete boravišnu i radnu dozvolu, imate pravo na boravak u Švedskoj dok teče rok važenja dozvole. Međutim, rešenje kojim Vam je otkazan boravak u zemlji ostaje na snazi sve dok Vam se ne odobri stalna boravišna dozvola.

Kako je regulisano pitanje članova porodice?

Vaša porodica može dobiti boravišnu dozvolu za isti period za koji je Vama izdata boravišna i radna dozvola.

Članovima porodice smatraju se:

- suprug/supruga, vanbračni drug ili registrovani partner
- deca ispod 18 godina, ako su deca lica koje je dobilo zaposlenje ili njegovog supruga/supruge, vanbračnog druga ili registrovanog partnera.

Oni moraju, ako se nalaze u Švedskoj, da imaju rešenje koje je postalo pravosnažno, a zahtev mora biti podnet u roku od dve nedelje od datuma pravosnažnosti rešenja.

Više informacija

Detaljnije o načinu podnošenja zahteva za radnu dozvolu i o tome šta to podrazumeva naći ćete na našoj web lokaciji www.migrationsverket.se. Tu se nalaze i informacije o postupku podnošenja zahteva u matičnoj zemlji.

Šta se događa sa rešenjem kojim mi se otkazuje boravak u zemlji?

Zahtev za radnu dozvolu ne mora da